

VIOLENCIA, MILITARITZACIÓ I DRETS HUMANS

AL TRIANGLE NORD CENTRE AMERICÀ

13 de febrer de 2024, 11-14 h

Universitat Pompeu Fabra, Campus Ciutadella, aula 40.s02

c/ Ramon Trias Fargas, 25-27. 080051 Barcelona

Presentació

L'objectiu de la jornada és aprofundir en el coneixement de la situació de violència i militarització que viu en aquests moments El Salvador, des d'una mirada comparativa i contextualitzada amb el conjunt dels països del Triangle Nord Centreamericà (El Salvador, Hondures i Guatemala), analitzant les seves causes, impactes i conseqüències, per generar propostes i alternatives pensades i articulades des d'un enfocament basat en la defensa dels drets humans i les llibertats civils i socials. Alhora, busca generar una consciència crítica en la ciutadania a nivell local i global, fent visible la situació de violència i els riscos de vulneració de drets existent per així generar sinergies que facilitin una pràctica solidària i transformadora. La jornada s'inscriu en un projecte promogut per HUACAL ONG de Solidaritat amb El Salvador, amb el suport de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD), i amb la col·laboració del projecte JUVENICIDES de la UPF, finançat per l'Agència Espanyola de Investigació.

Programa

11:00. Impacte de la militarització i la violència en les violacions de drets humans i la llibertat d'expressió:

Llibertat de premsa i llibertat d'expressió al triangle nord. La situació del Salvador. Suchit Chávez, periodista de la Revista FACTUM

Desaparició de persones al triangle nord centreamericà. Jeannette Aguilar, Investigadora en violència i seguretat, Universidad Nacional de Costa Rica.

12:00. Les violències al Triangle Nord de Centre Amèrica. Una mirada des dels drets humans i els drets de gènere.

Conversatori amb la participació de Verónica Reyna (El Salvador); Isabel Aguilar (Guatemala); Ismael Moreno (Hondures)

13:00. Debat amb els estudiants del Grau de Criminologia i Seguretat Pública, UPF

Col·laboració: Projecte "Juvenicidios morales. De las bandas juveniles a los menores migrantes" Ministerio de Ciencia e Innovación: Agencia Española de Investigación [PID2022-143277OB-I00].

PONENTS

Verónica Reyna-Psicòloga. Psicòloga, Defensora de Drets Humans i feminista, amb 14 anys d'experiència en temes vinculats a la prevenció de la violència, seguretat ciutadana, *pandillas*, militarització i víctimes de la violència, principalment dones, joventut i persones privades de llibertat. Autora d' informes i investigacions sobre violència i criminalitat, polítiques de seguretat i drets humans a El Salvador. Actualment, directora de Drets Humans del Servei Social Passionista (SSPAS).

Isabel Aguilar. Escriptora i investigadora especialitzada en temes de drets humans, joventut, seguretat ciutadana i construcció de pau. Amb una ampla experiència en disseny i facilitació de processos multisectorials d'apropament, diàleg i negociacions, incloent-hi espais per a l'assoliment de consensos sobre polítiques públiques (a tota la regió Centre Americana). És autora de diversos llibres, articles i assajos acadèmics, entre els que destaca *La utopia possible*, amb edicions a Guatemala i Espanya. Actualment és Assessora Tècnica Regional en Construcció de Pau i Prevenció de Violència per a Catholic Relief Services (CRS), Oficina Regional per a Amèrica Llatina i el Carib, Guatemala.

Ismael Moreno. Hondureny, jesuïta, amb estudis de filosofia i de teologia en grau de mestratge. Investigador de l'Equip de Reflexió, Recerca i Comunicació (ERIC) i de Ràdio Progrés, amb seu al Progrés, Hondures. Analista i escriptor social i polític, educador, comunicador i defensor de drets humans. Premi Rafto de Noruega, 2015 dels Drets Humans i la Llibertat d'Expressió. Membre de l'Equip de Redacció de revista d'anàlisi social centreamericà, "Enviament", amb seu a Managua, des del 1997 fins al seu tancament el 2020; fundador i membre del Consell de Redacció de la Revista "Enviament" edició Hondures, des del 2003 a la data. Ha publicat diversos lliures, entre ells "Pas a Pas", conjuntura hondurenya de dues primeres dècades de segle XXI, dos toms; "De l'ensurt i la gràcia, notes de pas"; "El Nord que em tens promès", història novel·lada.

Suchit Chàvez. Periodista d'investigació a Revista Factum (El Salvador). Ha treballat des del 2004 com a reportera, periodista d'investigació i editora en diversos mitjans, entre ells La Prensa Gráfica (El Salvador), Connectas (Colòmbia), Plaza Pública (Guatemala), l'Intercanvi, Ull Públic (Perú), Alharaca (El Salvador), International Center for Journalists (ICFJ), International Consortium of Investigative Reporters (ICIJ), Agenda Propia (Colòmbia), Dromòmans (Mèxic), el Centre Llatinoamericà d'Investigació Periodística (CLIP), i d'altres. Ha estat becària de diferents organitzacions de suport al periodisme com ara Connectas, la Fundació Gabo, Reuters i l'IWPR. Algunes de les temàtiques dels seus treballs s'enfoquen en corrupció, drets humans, desplaçament forçat, medi ambient i altres.

Jeannette Aguilar. Psicòloga, amb una master en Psicologia Comunitària i doctoranda en Ciències Socials per la Universitat Nacional –UNA de Costa Rica. Investigadora en temes de violència, reforma policial, seguretat pública i drets humans en entitats acadèmiques i en organismes internacionals i no governamentals i ex-directora va ser directora de l'Institut Universitari d'Opinió Pública (Iudop) de la UCA. Des del 2019 ha estat dedicada a estudiar el fenomen de la desaparició de persones. Ha estat consultora per a organismes nacionals i internacionals en temes de seguretat, violència i drets humans. És autora de diverses publicacions i articles sobre temes de violència, seguretat, reforma policial, opinió pública, militarització i persones desaparegudes.